

D E C I Z I E

28 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Dragan Vasile,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Gumeniuc
Ruslan, Dragan Roman și Dragan Zinaida împotriva lui Dragan Vasile cu privire la
evacuare fără acordarea altui spațiu locativ și radierea vizei de domiciliu,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 decembrie 2013, prin care a fost
respins apelul declarat de către Dragan Vasile și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți
din 05 decembrie 2012, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă

La 01 februarie 2012, Gumeniuc Ruslan, Dragan Roman și Dragan Zinaida au
depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Dragan Vasile cu privire la evacuare
fără acordarea altui spațiu locativ și radierea vizei de domiciliu.

În motivarea recursului, reclamantii au invocat că Dragan Zinaida s-a aflat în relații
de căsătorie cu Dragan Vasile, iar la 28 iunie 1989 căsătoria între ei a fost desfăcută.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 20 octombrie 2006, s-a constatat faptul că
pîrîtul a pierdut dreptul la spațiul locativ în apartamentul 16 din str. Strîi 17 mun. Bălți.

Susțin că în perioada 2006-2007 apartamentul nr. 16 din str. Strîi 17 mun. Bălți a
fost privatizat, de către ei – Gumeniuc Ruslan, Dragan Roman și Dragan Zinaida, iar la
data de 16 mai 2007, pîrîtul a fost înscris în apartamentul privatizat, fiindu-i permis să
locuiască în apartament și să perfecteze actele de identitate.

Menționează însă reclamantii că Dragan Vasile a început să inițieze certuri, creînd
condiții insuportabile de trai, din care motiv au fost nevoiți să plece din apartament și să
închirieze alt spațiu locativ, iar adresările lor la organele de poliție nu s-au soldat cu
careva rezultate.

Mai invocă că Dragan Vasile s-a instalat abuziv în apartamentul lor, nu achită
serviciile comunale iar prin comportamentul său le creează incomodități în folosirea
spațiului locativ și le încalcă dreptul de proprietate, cu atît mai mult că conform art. 374
Cod civil, pîrîtul nu are nici un temei juridic să locuiască în apartamentul nr. 16 din str.
Strîi 17 mun. Bălți.

Solicită evacuarea lui Dragan Vasile din apartamentul 16 din str. Strîi 17 mun. Bălți, fără acordarea altui spațiu locativ și radierea vizei de reședință.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 05 decembrie 2012 acțiunea a fost admisă integral, fiind dispusă evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ și radierea vizei de reședință a lui Dragan Vasile din apartamentul 16 din str. Strîi 17 mun. Bălți.

Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 24 decembrie 2013, a fost respins apelul declarat de către Dragan Vasile și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 25 februarie 2014, Dragan Vasile a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului recurentul Dragan Vasile a invocat că în cadrul examinării cauzei instanțele judecătorești nu au constatat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a litigiului, au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, fapt ce a dus la emiterea unei hotărîri ilegale, prin care i se încalcă dreptul său la locuință.

Susține că locuiește în apartamentul în litigiu din anul 1990 și toate bunurile lui se află în acest apartament. Dragan Zinaida din anul 1989 locuiește și lucrează la Moscova, iar în anul 2006, cu scopul de a-l deposeda de imobil, a prezentat instanței date eronate, iar ca urmare prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 10 august 2006 a fost declarat dispărut fără veste și prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 20 octombrie 2006, a fost recunoscut cu dreptul pierdut la spațiul locativ.

Menționează că, în anul 2007, intimații au privatizat apartamentul fără a-l anunța, fapt despre care a aflat doar în anul 2011.

Consideră că hotărîrile instanțelor judecătorești au fost emise pripit, deoarece pînă în prezent nu a fost examinată cererea s-a, prin care a contestat faptul declarării sale dispărut fără veste.

Mai invocă că instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa, necătînd la faptul că el a solicitat amînarea examinării cauzei din motive de sănătate, ceea ce se confirmă prin certificatul medical eliberat de medicul de familie și certificatul de invaliditate anexate la materialele cauzei, lipsindu-l astfel de posibilitatea de a înainta cereri și demersuri și de a prezenta probe.

La fel invocă că la examinarea cauzei în prima instanță neîntemeiat a fost respins demersul său privind suspendarea procesului pînă la examinarea cererii privind contestarea hotărîrii, prin care fost declarat dispărut fără veste, or aceasta este o circumstanță esențială pentru soluționarea justă a litigiului, deoarece necătînd la faptul că permanent a locuit în apartamentul în litigiu instanța l-a recunoscut cu dreptul pierdut la spațiul locativ.

Afirmă că în cadrul examinării cauzei cu privire la recunoașterea cu dreptul pierdut la spațiul locativ Dragan Zinaida a prezentat instanței un Act pentru a confirma că din 20 iulie 2006 el nu mai locuiește în apartamentul 16 din str. Strîi 17 mun. Bălți, însă prin ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 12 ianuarie 2013, Procuratura mun. Bălți a constatat că actul a fost semnat de persoane neidentificate, respectiv este ilegal.

Menționează că a fost în imposibilitate să prezinte instanței ordonanța menționată deoarece instanța de apel a examinat cauza în lipsa sa, iar el a primit această ordonanță după pronunțarea deciziei instanței de apel.

Astfel, consideră că instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor invocate și nu a dat apreciere integrală probelor importante pentru soluționarea corectă a cauzei, lipsindu-l totodată de posibilitatea de a prezenta probe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum atestă materialele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 24 decembrie 2013, a fost expediată în adresa părților la data de 13 ianuarie 2014, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la materialele cauzei (f.d. 119).

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul Dragan Vasile s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 25 februarie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din actele cauzei și anume din procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 24 decembrie 2013, rezultă că apelul a fost judecat în lipsa lui Dragan Vasile, care avea calitate de apelant.

Tot materialele pricinii denotă că la data de 19 decembrie 2013, Dragan Vasile, a depus o cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței instanței de apel numite pentru data de 24 decembrie 2013 în legătură cu înrăutățirea stării sănătății, anexând la aceasta și un certificat medical (f. d. 112-113).

În conformitate cu art. 379 alin. (1) CPC, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată.

Prin prisma normei enunțate, se reține că instanța de apel, judecând cererea de apel în lipsa apelantului Dragan Vasile care, se constată că a înștiințat instanța despre imposibilitatea de a se prezenta în ședință, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participantului la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, admițând încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) CPC.

La caz, este de principiu faptul că prin examinarea apelului în lipsa lui Dragan Vasile a fost încălcat în mod direct dreptul ultimului l-a un proces echitabil, cât și principiul egalității armelor statuat de art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or unul din principiile ale procesului echitabil este contradictorialitatea între părțile care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Totodată, se constată că, reieșind din limitele judecării apelului consfințite în art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel, contrar dispozițiilor conținute la această normă, judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se doar la susținerile intimaților și reprezentantului acestora, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Astfel, în decizia instanței sunt reflectate doar susținerile formulate de către intimații, fără a combate în acest sens argumentele invocate de către apelantul Dragan Vasile cu dezacordul pretențiilor înaintate în speță.

În acest sens, se va remarca că în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor înaintate, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica temeiul legal al pretențiilor, în baza probelor prezentate, cât și cadrului legal aplicabil la caz.

Aici este de menționat că instanța de apel și-a fundamentat concluzia finală de respingere a apelului declarat de Dragan Vasile, apreciind ca fiind confirmat faptul că intimații Gumeniuc Ruslan, Dragan Roman și Dragan Zinaida sunt proprietarii apartamentului nr. 16 din str. Strîi 17, mun. Bălți și respectiv, sunt îndreptățiți să-și revendice bunul aflat în posesiunea nelegitimă a apelantului Dragan Vasile, totodată respingînd ca neîntemeiat argumentul invocat de ultimul cu referire la faptul că actul din 20 iulie 2006, care confirmă nelocuirea sa în apartamentul litigios, este falsificat.

Însă în condițiile în care la cazul speței organele procuraturii au ajuns la concluzia că locatarii, care au confirmat faptul că Dragan Vasile nu locuiește în apartamentul litigios pentru ce au semnat în actul din 20 iulie 2006, nu există, nu locuiesc pe adresele invocate în actul menționat, ira datele din actele de identitate nu corespund realității, instanța de recurs conchide asupra necesității unei noi examinări pe marginea fondului prezentei pricini.

Aceste împrejurări se impun a fi verificate întru clarificarea contrazicerilor, or însăși actul eliberat de către DPEFL la data de 20 iulie 2006, a stat la baza emiterii hotărîrii cu privire la declararea lui Dragan Vasile dispărut fără urma, care ulterior a servit drept temei la adoptarea hotărîrii cu privire la constatarea faptului că Dragan Vasile a pierdut dreptul de folosire a încăperii nr. 16 din str. Strîi 17, mun. Bălți.

Astfel, instanța de recurs evidențiază că în situația în care Curtea de Apel Bălți a fost familiarizată cu contestarea depusă de către Dragan Vasile împotriva hotărîrii, prin care ultimul a fost declarat dispărut fără feste, ea urma să pronunțe soluția finală doar după ce va dispune și va aprecia întreg ansamblu de probe pertinente la caz, inclusiv și rezultatele urmăririi penale, la care face referire recurentul, însă care în materialele cauzei lipsesc.

Pe cînd Curtea de Apel Bălți a adoptat decizia recurată fără a administra totalitatea probelor de o semnificație distinctă, în pofida caracterului specific al cauzei de evacuare din locuință, fără acordarea spațiului locativ și retragerea vizei de domiciliu.

La fel și alte argumente susținute de Dragan Vasile în cererea de apel au fost ignorate și lăsate fără o apreciere corespunzătoare, însă care urmau a fi analizate și examinate întru judecarea justă și corectă a cauzei, or lucrul efectuat asupra unui litigiu supus judecării nu poate avea doar un aspect aparent, deoarece contravine principiilor impuse prin lege.

În această ordine de idei este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, cât și admiterea unor încălcări vădite, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Dragan Vasile.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 24 decembrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gumeniuc Ruslan, Dragan Roman și Dragan Zinaida împotriva lui Dragan Vasile, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva